

บันทึก

เรื่อง อำนาจสอบสวนตามมาตรา ๑๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน  
และปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้มีหนังสือ ที่ สร.  
๑๒๐๖/๒๗๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๒๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า มาตรา  
๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ บัญญัติให้  
อำนาจกรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานในการสอบสวนผู้ต้องหาในคดี  
ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดโดยมิได้มีแนวทางการปฏิบัติในการสอบสวนไว้ และ  
ถ้อยคำในกฎหมายไม่ชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงใคร่ขอ  
หารือว่าอำนาจสอบสวนตามมาตรา ๑๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด  
พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๒ (๖) แห่งประมวล  
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อ  
หารือและบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนสำนัก  
นายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด) และผู้แทน  
กระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจและกรมอัยการ) แล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๒ (๖) แห่ง  
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดความหมายของคำว่า “พนักงานสอบสวน” ไว้  
ว่า “หมายถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน” จึงเห็นได้ว่าบุคคลใด  
จะเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา  
บุคคลนั้นจะต้องเป็นเจ้าพนักงานและมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนด้วย  
สำหรับความหมายของคำว่า “การสอบสวน” ตาม (๑๑) ของมาตราเดียวกันนั้นได้กำหนดไว้ว่า  
“หมายความถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอันตามบทบัญญัติแห่ง  
ประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบ  
ข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องโทษ”

สำหรับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ได้กำหนด  
อำนาจของเจ้าพนักงาน<sup>๑</sup> ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจสอบสวนไว้ในมาตรา ๑๔<sup>๒</sup> ซึ่งเมื่อพิเคราะห์

<sup>๑</sup> มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

<sup>๒</sup> มาตรา ๑๔ เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยา

บทบัญญัติของมาตรา ๑๔ นี้แล้ว จะเห็นได้ว่าความในมาตรานี้ทั้งหมดเป็นเรื่องที่กฎหมายให้อำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการอื่นเพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษทั้งสิ้น นอกจากนี้ในมาตรา ๑๔ ยังได้กำหนดไว้ชัดแจ้งด้วยว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๑๔ ให้ถือว่ากรรมการเลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้อำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓) มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร.....” ดังนั้น จึงถือได้ว่ากรรมการ เลขาธิการรองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้อำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓) เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจสอบสวนและดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒ (๖) และ (๑๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้จำกัดอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับของบุคคลดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๕ นี้เอง โดยกำหนดว่า “....และให้อำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๔ (๓) ไว้เพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวหรือก่อนนั้นตามที่เห็นสมควร ให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา” กล่าวคือ แม้ว่ากรรมการเลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับ

---

ยาเสพติด ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจค้น ยึดหรืออายัดยาเสพติดที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือจับกุมบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลที่จะถูกจับได้หลบซ่อนอยู่ในเคหสถานหรือสถานที่นั้น ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันทียาเสพติดนั้นจะถูกโยกย้ายหรือบุคคลที่หลบซ่อนอยู่จะหลบหนี ก็ให้อำนาจเข้าไปในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(๒) ค้นเคหสถาน สถานที่หรือบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ยึดหรืออายัดยาเสพติดหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดหรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(๓) จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๔) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๕) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

เจ้าพนักงานตำแหน่งใดและระดับใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการโดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้น

เจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเอกสารมอบหมายนั้นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

มอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓) จะเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ตาม แต่ก็มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เพียงสามวัน หลังจากนั้นแล้วต้องส่งตัวผู้ถูกจับให้แก่พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาควบคุมตัวต่อไป

สำหรับอำนาจสอบสวนของเจ้าพนักงานมีข้อพิจารณาแตกต่างไปจากกรรมการเลขาธิการ และรองเลขาธิการ เพราะวรรคสองของมาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานตำแหน่งใดและระดับใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วนให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการโดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้น” ดังนั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติของมาตรา ๑๕ แล้ว เฉพาะเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓) เท่านั้นจึงจะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๔ (๔) ที่เป็นปัญหานั้น กฎหมายบัญญัติกำหนดอำนาจ”สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” ความในบทบัญญัตินี้เห็นว่าจะแปลความอย่างกว้างๆ ว่า เป็นอำนาจสอบสวนทั่วไปไม่ได้ เพราะคำทุกคำในกฎหมายย่อมต้องถือว่ามีความหมายทั้งสิ้น ในเมื่อกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจสอบสวนผู้ต้องหา ก็จำเป็นต้องตีความว่า มาตรา ๑๔ (๔) นี้กำหนดจำกัดอำนาจไว้เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการสอบสวนบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องศาลเท่านั้น<sup>๓</sup>

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๒๕

<sup>๓</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๒)